

מרכז ישיבות בני עקיבא בישראל ע"ר דף ל'

משנה: "השופך מים ברה"ר..."

הדין הראשון במשנה:

"השופך מים ברה"ר והוזק בהם אחר, חייב בנזקו".
באיזה "אב" נזק מדובר כאן, האם בבור או בשור? גם כאן מופיעה הערת רב.
(80) כיצד מעמיד רב את המשנה ומדוע?

הגמ' שואלת בהמשך "ותרתי למה לי...?" בהסבר לשאלה זו נחלקו הראשונים והאמוראים בעקבותיהם.

(81) עיין ברש"י ד"ה "ותרתי למה לי?" וכתוב על מי שאלה הגמ' ומהי שאלתה?

(82) עיין ב"פני יהושע" שמסביר את דברי רש"י. פנ"י ד"ה "ופרש"י וותרתי למה לי"

(83) עיין בנמוק"י ובחידושי אנשי השם (דף י"ד. בדפי הרי"ף) וכתוב כיצד הבין הנמוק"י את שאלת הגמ'!

הדין השני במשנה:

"המצניע את הקוץ... חייב".

אדם ששם תקלה ובור ברה"ר מתחייב. הגמ' דנה כעת בשני אנשים שיחד או אחד אחרי השני יצרו נזק או שכל אחד עשה חלק אחר, מי מתחייב. שאלה זו נסובה מסביב לברייתא הבאה:

"ת"ר: המצניע קוצותיו וזכוכיותיו לתוך כותלו של חבירו ובא בעל הכותל וסתר כותלו ונפל לרה"ר והזיקו, חייב המצניע".

דנו זה קשה, הרי הראשון לא עשה כלום!!! הרי הוא הצניע בתוך כותלו שלא אמור ליפול או לההרס וזה כמו חפירת בור וכיסויו בדרך טובה, שאדם פטור על כך?
גלל שאלה זו בא ר' יוחנן ומעמיד את הברייתא במקרה מסויים.
"אר"י: לא שנו אלא בכותל רעוע. אבל בכותל בריא, המצניע פטור וחייב בעל הכותל".

מרכז ישיבות בני עקיבא בישראל ע"ר

כותל רעוע.

84) מדוע המצניע פטור? עיין רש"י (עיין ברא"ש סימן ו').

85) עיין ברא"ש סימן ו' ששואל מדוע זה שונה מאדם שמצא בור ואטמו וחזר וחפרו, שהוא חייב. גם כאן נחייב את השני? כתוב כיצד הוא מחלק בין המקרים? כתוב מאיזה דין של "אב מזיק" הוא מחייב את המצניע?

כותל בריא.

86) מדוע המצניע פטור? עיין ברא"ש שם!

87) מדוע מתחייב בעל הכותל?

88) עיין בתוד"ה "וחייב בעל הכותל..."
א. מהי שאלתו?

ב. עיין בתשובתו ועיין ברא"ש שם שמסביר דבריו, וכתוב תמציתם.

89) עיין בנמוק"י דף י"ד: מביא תירוץ אחר בשם הרמ"ה.
א. מהו תירוצו?

ב. לשם הבנת התירוץ עיין שיעורי הגרי"ד הלוי עמ' כ' וכתוב את הסברו!

90) מאי נפק"מ בין התוס' לרמ"ה? עיין בדברי נמוק"י בהמשך בדין אחר שהפיל את הכותל וכתוב את הנ"מ.

מרכז ישיבות בני עקיבא בישראל ע"ר

משנה: "המוציא את תבנו וקשו לרשות הרבים..."

תוך כדי לימוד המשנה ננסה לעמוד על נושא המשנה. על מה המשנה מדברת: האם על מפקיר נזקיו או על אחד שדווקא לא הפקיר תבנו וקשו? האם זה דין בור או אב אחר? מדוע כאן לא חולק ר"י מהמשניות הקודמות?

שאלות אלו יתבררו תוך כדי הלימוד.

91) במשנה מביא ת"ק שני דינים ורשב"ג חולק על ת"ק. בהסבר המחלוקת מביא רש"י שתי לישנות. נפרט אחד לאחד.

א. מהו המקרה ע"פ רש"י?

ב. מה סובר ת"ק ומדוע?

ג. במה נחלק עליו רשב"ג לפי הלישנא הראשונה?

ד. במה נחלק רשב"ג בלישנא השנייה?

92) הגמ' בהו"א חושבת שמשנתנו אינה כר"י, מדוע?

93) הגמ' מיישבת את משנתנו גם כדעת ר"י, הכיצד?

94) על תשובתה, שר"י מחייב לשלם גם כעושה ברשות, מקשה הגמ' מנר חנוכה.
א. מהי הקושיה?

ב. מהי תשובת הגמ'?

95) הגמ' מביאה ברייתא ומוכיחה שהאוקימתא לעיל אינה נכונה.
א. מהי המחלוקת בברייתא?

מרכז ישיבות בני עקיבא בישראל ע"ר

ב. מה הוכח מהברייתא לעניינינו?

96) כיצד אח"כ אפשר ליישב את המשנה גם כר"י? על שאלה זו יש שתי תשובות בגמ', של ר' נחמן ור' אשי.
ר' נחמן:

ר' אשי:

עיין בפנ"י ד"ה "ת"ש כל אלו..." הוא מקשה על הגמ' קושיה גדולה ונשאר בצריך עיון.
97) מהי שאלתו של הפנ"י?

98) במה מעמיד את המשנה- במפקיר או לא מפקיר, מדוע? (חשוב, האם יש לך כיוון מחשבה לתרץ את קושיית הפנ"י).

99) עיין בתויו"ט על המשנה, וכתוב כיצד הוא מסביר את המשנה? (במפקיר או לא).

מרכז ישיבות בני עקיבא בישראל ע"ר

כל הקודם בהם זכה.

100) נחלקו רב וזעירי בדברי המשנה. מהי מחלוקתם? ומהם סברותיהם?

101) מדוע ב"גללי" יש איסור גזל לאדם אחר?

102) הגמרא מתלבטת לשיטת רב שקנס גם את גופן האם נקנס לאלתר או רק לאחר שהפיק שבת. מהיכן ניסתה הגמרא להוכיח ומדוע לא הצליחה?

103) מנסה הגמרא לתלות מחלוקת רב וזעירי כמחלוקת תנאים בהלכות ריבית.
א. מה המקרה בריבית?

ב. מהי מחלוקת ר"מ וחכמים?

104) מסקנת הגמרא שלא נחלקו רב וזעירי במחלוקת ר"מ וחכמים וכל אחד יכול לסבור כשניהם.
א. כיצד רב מעמיד לשיטתו את המחלוקת?

ב. כיצד זעירי מעמיד לשיטתו את המחלוקת?

105) הגמרא מנסה לומר שנחלקו רב וזעירי במחלוקת תנאים אחרת במחלוקת חכמים ורשב"ג במשנתנו.
א. במה נחלקו חכמים ורשב"ג במשנה לפי הסבר זה?

ב. כיצד מכריעה הגמרא את דברי זעירי ואת דברי רב?

מרכז ישיבות בני עקיבא בישראל ע"ר

לעניין פסיקת הלכה.

הרי"ף לא הביא את כל הסוגיה. עיין "בראש" בסימן ז' וכתוב :
א. כיצד העמיד את המשנה : בשעת הוצאת זבלים או שלא בשעת הוצאתם? ומדוע?

ב. כיצד מכריע במחלוקת רב וזעירי ומדוע?
